

ОПШТИНА ПИРОТ

**ГРАЂАНСКИ ВОДИЧ
КРОЗ БУЏЕТ**

за 2016. годину

Општина
Пирот

Садржај

1. Увод	04
2. Како настаје буџет општине?	05
3. Како се пуни општинска каса?	07
3.1. Структура прихода и примања у 2016. години	10
3.2. Шта се променило у односу на 2015.?	11
4. На шта се троши ваш новац?	11
4.1. Структура расхода и издатака у 2016. години	14
4.2. Шта се променило у односу на 2015.?	15
4.3. Програмско трошење у 2016. години	16
4.4. Најважнији пројекти у 2016. години	18
5. Партиципативно буџетирање у општини Пирот 2015/2016.	19

1. Увод

Драге суграђанке и суграђани,

публикација пред вама је први Грађански водич кроз буџет општине Пирот.

Основна сврха овог документа је да вам пружимо најважније информације о планираном буџету за 2016. годину, као и о околностима и одлукама којима смо се водили приликом његовог састављања.

С обзиром на то да највећи део новца стиже у буџет кроз наплату пореза, наша је обавеза да њиме располажемо у најбољем интересу заједнице и да грађанима представимо тачне и разумљиве податке.

Грађански водич кроз буџет намењен је свим грађанима који желе да буду обавештени о плановима локалне самоуправе за прикупљање и трошење новца и да прате реализацију постављених циљева.

Надамо се да је овај документ, први пут направљен у општини Пирот, објаснио кључна питања и тако учинио буџет приступачнијим и разумљивијим.

Ова публикација настала је у оквиру иницијативе за веће укључивање јавности у буџетске консултације и ја се надам да ћете и у наредним годинама бити спремни да се одазовете позиву да заједно планирамо развој наше општине.

мр Владан Васић
Председник
општине Пирот

2. Како настаје буџет општине?

БУЏЕТ ОПШТИНЕ је правни документ који утврђује план прихода и расхода општине за наредну годину.

Из општинског буџета се током године плаћају све обавезе локалне самоуправе.

Исто тако у буџет се сливају приходи из којих се подмирују те обавезе.

Председник општине и локална управа спроводе општинску политику, а главна полуга те политике и развоја је управо буџет.

Приликом дефинисања овог, за општину најважнијег документа, они морају да се воде законским прописима, стратешким приоритетима развоја и другим елементима, као што је приказано на слици.

2. Како настаје буџет општине?

Неколико фактора је утицало на то како ће бити креиран буџет општине Пирот за 2016. годину.

Највећи утицај је имала измена Закона о буџетском систему. На креирање буџета за 2016. годину су утицале и одредбе Закона о буџету Републике Србије за 2016. годину, Фискална стратегија за 2016. годину, као и Упутство Министарства финансија за припрему буџета за 2016. годину са својим ограничењима.

Та ограничења се односе пре свега на планирање средстава у оквиру економских класификација 42 – коришћење услуга и роба и 48 - остали расходи, где се Упутством захтевају максималне уштеде код ових група конта у односу на буџет за 2015. годину, што је у складу са рестриктивном политиком која се спроводи у циљу одрживог нивоа дефицита.

Самим тим су **ограничена издвајања** за задовољење већих потреба грађана које се тичу области културе, образовања и спорта, као и већих потреба на уређењу и побољшању животног окружења.

3. Како се пуни општинска каса?

Укупни **јавни приходи** општине Пирот у 2016. години износе

1.637.308.000
динара.

Планом предвиђени приходи буџета општине Пирот за 2016. годину износе 1.540.100.000 динара, приходи буџета општине из других извора су 12.253.000 динара, док су сопствени приходи буџетских корисника 84.955.000 динара (слика 2.).

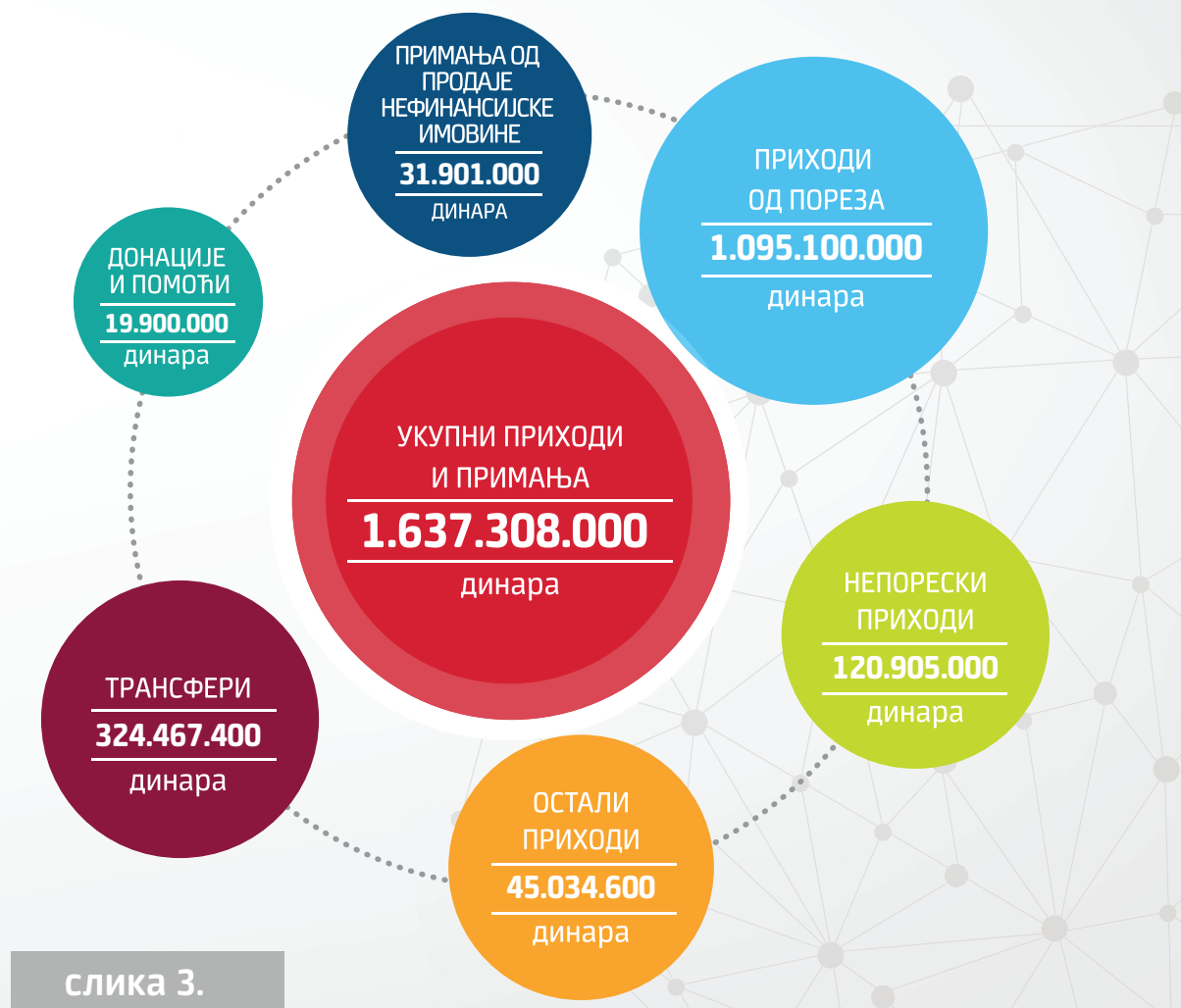

слика 2.

3. Како се пуни општинска каса?

БУЏЕТ СЕ ПУНИ НОВЦЕМ ОД:

- пореских прихода,
- донација,
- трансфера од Републике,
- непореских прихода,
- примања од продаје нефинансијске имовине и
- осталих прихода (слика 3.).

3. Како се пуни општинска каса?

Пореске приходе општина прикупља кроз наплату пореза на зараде, пореза на добра и услуге, пореза на имовину и осталих пореза.

Трансфери подразумевају пренос новца из републичког буџета у корист општине.

Донације се добијају од домаћих и страних инвеститора за различите пројекте општине. У 2016. години очекујемо новац из развојне помоћи Европске уније, као поврат већ утошеног новца за реализоване пројекте током 2015. године у износу од 19,9 милиона динара.

Буџет општине се пуни и задуживањем, односно узимањем краткорочних и дугорочноих кредита код пословних банака. У овој години наша општина се неће додатно задуживати.

Примања од продаје нефинансијске имовине општина остварује продајом покретности и непокретности, које су у власништву општине.

Пренета средства из ранијих година су неутрошена средства по завршном рачуну која се преносе у наредну годину.

Непореске приходе наша општина прикупља од физичких и правних лица за коришћење јавних добара (накнаде), за пружање одређених јавних услуга (таксе), за кршење уговорних или законских одредби (пенали и казне) као и приходе који се остваре употребом јавне имовине (нпр. накнада за коришћење шумског и пољопривредног земљишта, накнада за коришћење простора и грађевинског земљишта, итд).

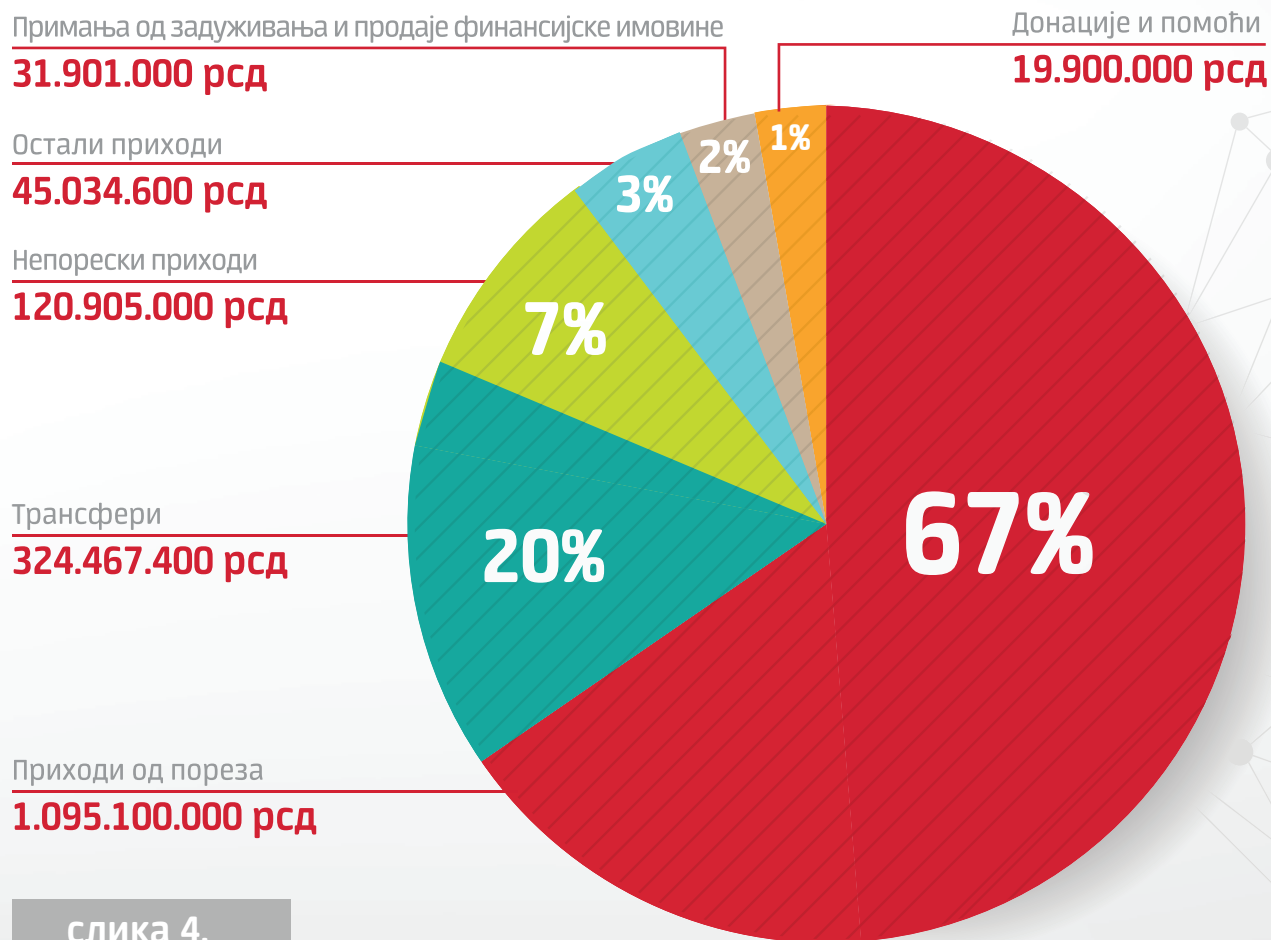
Остали приходи обухватају трансфере од физичких и правних лица у корист општине. Овој категорији припадају и сви неодређени и мешовити приходи, које прикупља општина.

3.1

Структура прихода и примања у 2016. години

У структури планираних прихода наше општине највеће учешће имају порески приходи, који чине скоро 70% укупних прихода буџета у 2016. години.

слика 4.

3.2 Шта се променило у односу на 2015. годину?

Укупни приходи наше општине у 2016. години мањи су
за **192 милиона динара** у односу на 2015. годину.

слика 5.

-192 милиона
динара

ПОВЕЋАЛИ СУ СЕ

Порез на доходак, добит
и капиталне добитке
39 милиона динара

Порез на имовину
4 милиона динара

Трансфери од Републике
5,9 милиона динара

Приходи од продаје добара
и услуга
18,2 милиона динара

Примања од продаје
нефинансијске имовине
15,9 милиона динара

СМАЊИЛИ СУ СЕ

Пренета новчана средства
из ранијих година
220,6 милиона динара

Порез на добра и услуге
0,2 милиона динара

Донације од међународних
организација
31,9 милиона динара

Приходи од имовине
10,6 милиона динара

Добровољни трансфери од
физичких и правних лица
0,5 милиона динара

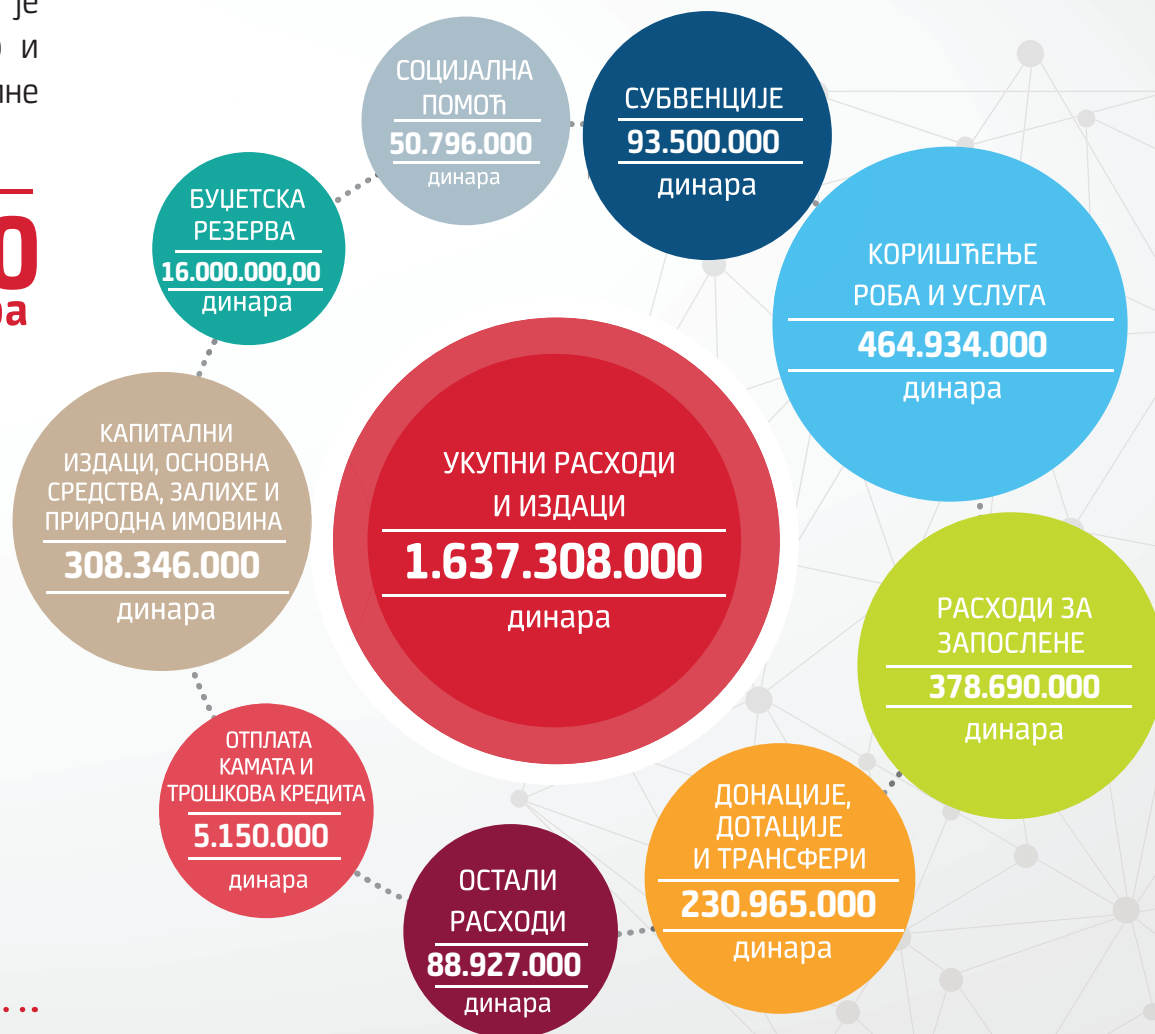
Мешовити и неодређени
приходи
8,4 милиона динара

Меморандумске ставке
2,8 милиона динара

4. На шта се троши ваш новац?

Једно од основних буџетских начела је равнотежа прихода и расхода, зато и укупни планирани трошкови општине Пирот у овој години износе

1.637.308.000
динара

слика 6.

4. На шта се троши ваш новац?

Расходи за запослене представљају све трошкове за запослене, како у управи тако и код буџетских корисника.

Коришћење роба и услуга обухвата сталне трошкове, путне трошкове, услуге по уговору, специјализоване услуге, трошкове материјала и текуће поправке и одржавање.

Донације, дотације и трансфери су трошкови које општина има за исплату дотација и трансфера осталим нивоима власти.

Остали расходи обухватају дотације невладиним организацијама, порезе, таксе, новчане казне и пенале.

Отплата камата и главнице обухвата трошкове отплате узетих кредита из ранијих година.

Субвенције из буџета су планиране у укупном износу од 93.500.000 динара. Субвенције су новац који је локална самоуправа обезбедила како би помогла предузећима (приватним и јавним), физичким лицима или одређеним секторима економије као на пример пољопривреди. Субвенције се дају у виду новца за подстицање запошљавања, развој, отплату кредита, итд.

Социјална заштита обухвата све трошкове исплате социјалне помоћи за различите категорије становништва.

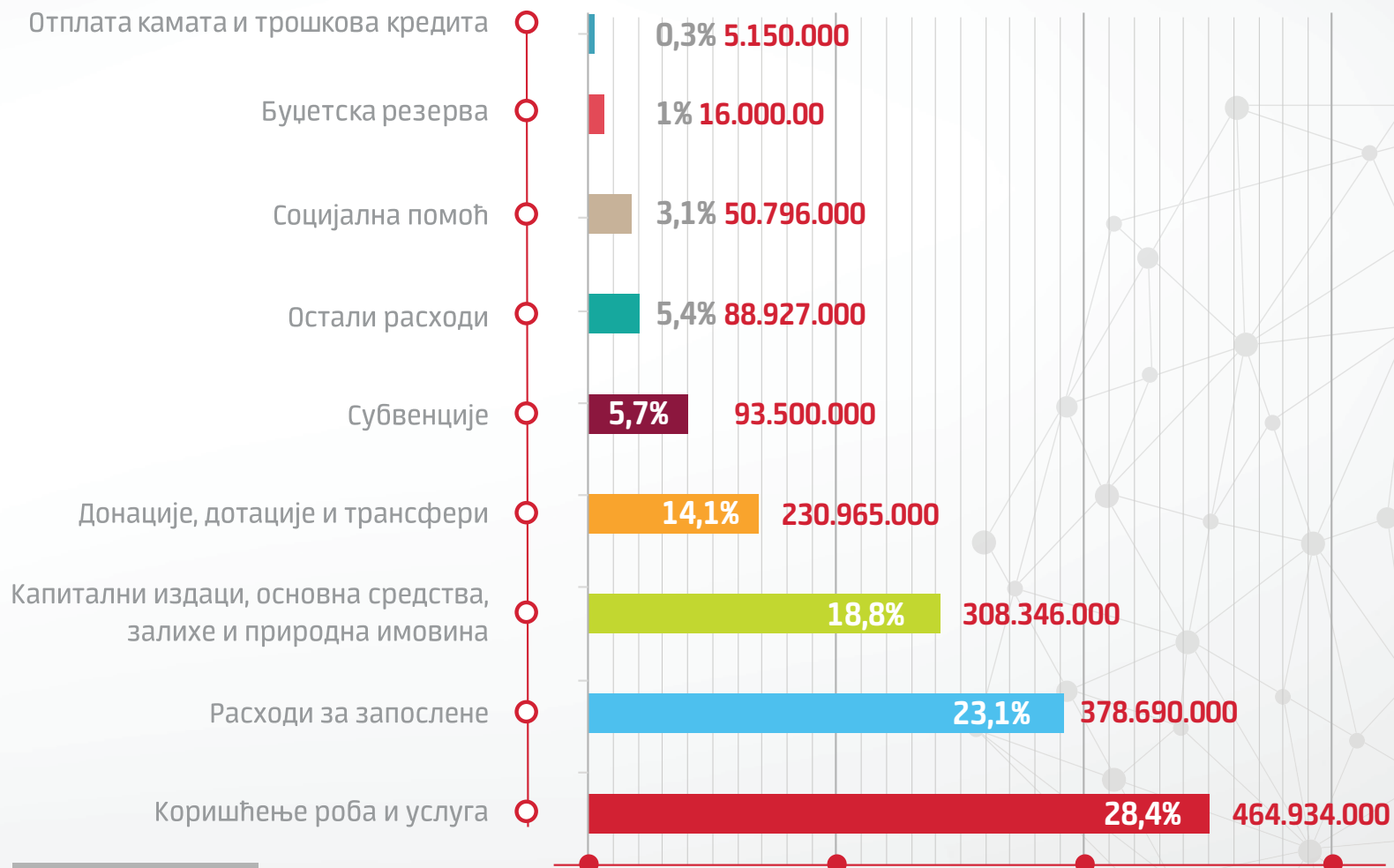

Буџетска резерва представља новац који се користи за непланиране сврхе и у сврхе за које се у току године покаже да су неопходна додатна новчана средства.

Капитални расходи су трошкови за основна средства (зграде и грађевинске објекте, машине и опрему, земљиште и слично) која су у власништву општине.

4.1

Структура расхода и издатака
у 2016. години

слика 7.

4.2

Шта се променило у односу на 2015. годину?

Укупни трошкови општине Пирот у 2016. години су се смањили за **192 милиона динара** у односу на 2015. годину (слика 8).

слика 8.

-192 милиона
динара

ПОВЕЋАЛИ СУ СЕ

Коришћење роба и
услуга **37,4 милиона
динара**

Остали расходи
1,3 милиона динара

Средства резерве
8,7 милиона динара

СМАЊИЛИ СУ СЕ

Расходи за запослене
0,9 милиона динара

Отплата камата
61,4 милиона динара

Субвенције
0,8 милиона динара

Дотације и трансфери
37,8 милиона динара

Социјална помоћ
4,8 милиона динара

Капитални расходи
123 милиона динара

Набавка финансијске
имовине **10,7 милиона
динара**

4.3 Програмско трошење у 2016. години

Расходи буџета деле се на следеће програме

Буџет наше општине је програмски. Шта то тачно значи? Новац је намењен за програме који доприносе испуњавању стратешких циљева развоја наше општине. Укупни расходи и издаци буџета општине распоређују се на следеће програме(слика 9.).

слика 9.

4.3 Програмско трошење у 2016. години

У 2016. години највише новца из буџета биће издвојено за следеће програме:

Програм 15 - Локална самоуправа 28,4 %

Програм 7 - Путна инфраструктура 10,9 %

Програм 2 - Предшколско васпитање 10,1 %

У табели можете видети колико је процентуално учешће појединих програма у укупном буџету.

НАЗИВ ПРОГРАМА	План за 2016. годину	% учешћа у укупним расходима
 ПРОГРАМ 1 Локални развој и просторно планирање	95.288.000	5,8%
 ПРОГРАМ 2 Комунална делатност	158.220.000	9,7%
 ПРОГРАМ 3 Локални економски развој	13.000.000	0,8%
 ПРОГРАМ 4 Развој туризма	20.351.000	1,2%
 ПРОГРАМ 5 Развој пољопривреде	50.000.000	3,1%
 ПРОГРАМ 6 Заштита животне средине	1.200.000	0,1%
 ПРОГРАМ 7 Путна инфраструктура	179.020.000	10,9%
 ПРОГРАМ 8 Предшколско васпитање	165.403.000	10,1%
 ПРОГРАМ 9 Основно образовање	105.578.000	6,5%
 ПРОГРАМ 10 Средње образовање	78.415.000	4,8%
 ПРОГРАМ 11 Социјална и дечја заштита	54.788.000	3,4%
 ПРОГРАМ 12 Примарна здравствена заштита	8.000.000	0,5%
 ПРОГРАМ 13 Развој културе	140.550.000	8,5%
 ПРОГРАМ 14 Развој спорта и омладине	101.241.000	6,2%
 ПРОГРАМ 15 Локална самоуправа	466.254.000	28,4%
Укупно	1.637.308.000	100,0%

4.4 Најважнији пројекти у 2016. години

01

Улагање у енергетску ефикасност у основним и средњим школама

02

Већа издвајања за програм Развој пољопривреде

03

Продстицаји културном и уметничком стваралаштву кроз различите културне манифестације

04

Већа издвајања за спортске клубове и за развој спорта у општини
(затворени базен, стрељана, градско купалиште...)

05

Издајање за социјално осетљиве категорије

Наведени пројекти су од значаја за живот у Пироту, јер је њима обухваћен велики број наших суграђана и различите социјалне категорије становништва. Такође, испуњене су потребе грађана различите старосне доби.

Уједно, кроз унапређење енергетске ефикасности врше се уштеде буџетских средстава, а кроз развој пољопривреде ствара се могућност за већи доходак кроз упошљавање локалног становништва.

5. Партиципативно буџетирање у Пироту 2015/2016.

Партиципативно буџетирање (ПБ) је демократски процес у којем чланови локалне заједнице директно одлучују како ће се потрошити део новца из локалног буџета. На овај начин грађани, који плаћају порез и пуне буџет, имају прилику да сарађују са локалним властима и учествују у доношењу одлука, које утичу на њихове животе.

То је механизам који укључује различите циљне групе, као што су грађани и њихова удружења, бизнис заједница, невладине организације у одређивање приоритета потрошње у оквиру буџета локалне самоуправе.

Локална самоуправа има задатак да створи амбијент у коме сви заинтересовани грађани могу да се укључе и дају свој допринос креирању најважнијег документа сваке заједнице - буџета.

ПАРТИЦИПАТИВНО БУЏЕТИРАЊЕ ЈЕ ВАЖНО ЈЕР:

- утиче на већи степен поверења између грађана и власти;
- доприноси већем укључивању грађана у јавни живот, доношење одлука, расподелу и надзор над јавним фондовима;
- поспешује транспарентност јавне администрације и ефикасност у потрошњи јавног новца;
- едукује грађане кроз стицање нових знања и вештина.

5. Партиципативно буџетирање у Пироту 2015/2016.

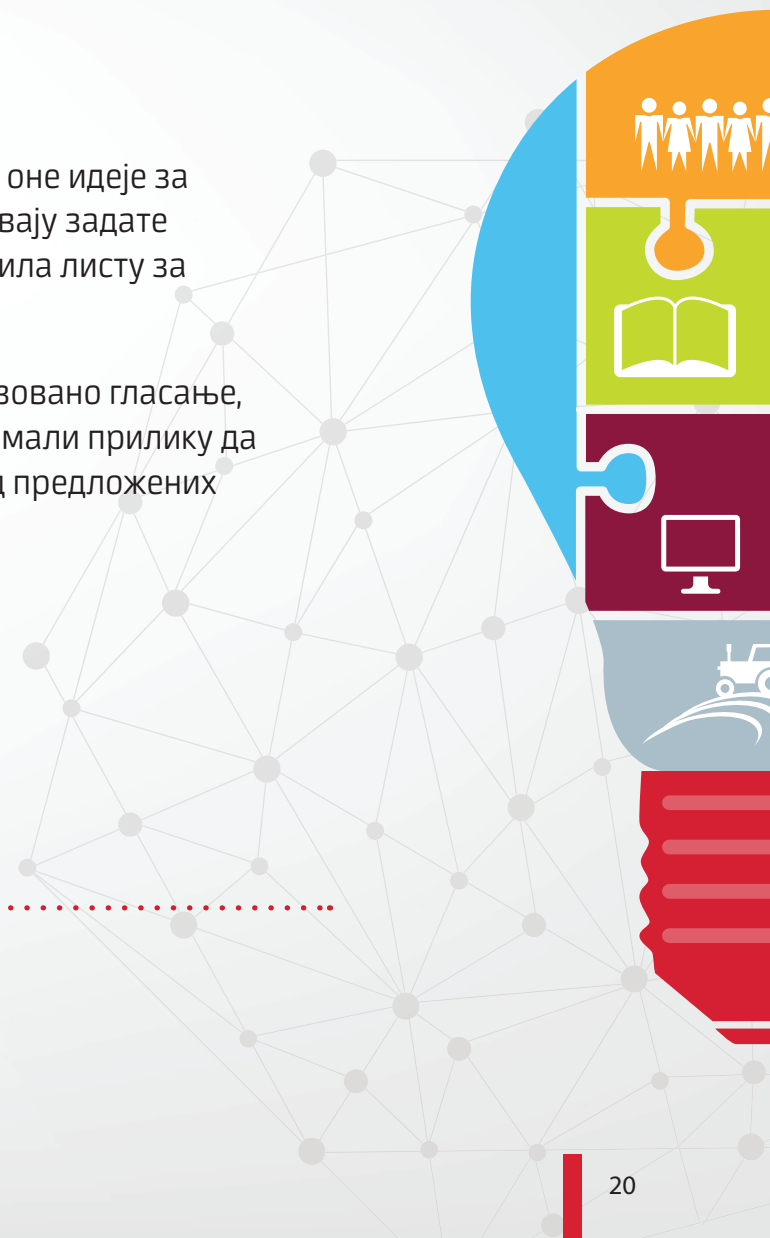
Управа општине Пирот препознала је значај партиципативног буџетирања и дала је могућност свим заинтересованим грађанима да се укључе у планирање буџета за 2016. годину.

У оквиру ове иницијативе, грађани Пирота могли су да предложе пројекте, који су по њиховом мишљењу важни за нашу заједницу.

Прикупљање предлога грађана је трајало од 15. до 30. септембра, у услужном центру, у месним заједницама, на сајту општине и путем мејла. За то време прикупљено је **107** идеја за пројекте.

Комисија је одабрала оне идеје за пројекте, које испуњавају задате критеријуме и саставила листу за гласање.

У новембру је организовано гласање, када су сви грађани имали прилику да се изјасне, за један од предложених пројеката.

5. Партиципативно буџетирање у Пироту 2015/2016.

ОВАКО СУ ГРАЂАНИ ГЛАСАЛИ ЗА ПОНУЂЕНЕ ПРОЈЕКТЕ:

- Довршетак сеоског пута до гробља у селу Осмаково - **182 гласа**
- Санирање и повезивање пешачке стазе која води од кружног тока до малог мостића према “Дечанској” улици - **118 гласова**
- Изградња кућица на аутобуским стајалиштима у свим приградским селима - **107 гласова**
- Санирање општинске зграде у којој су амбуланта, пошта, СУП, месна канцеларија у селу Височка Ржана - **73 гласа**
- Санирање ударних рупа у селу Извор - **42 гласа**

Два пројекта са највише гласова су укључени у буџет општине за 2016. годину и за њихову реализацију намењено је

750 хиљада динара.

ОПШТИНА ПИРОТ се захваљује својим грађанима који су учествовали у пројекту Партиципативно буџетирање и тиме утицали на расподелу дела буџета наше општине за 2016. годину.

Позивамо све грађане да се укључе у буџетске процесе и допринесу транспарентнијем раду јавне управе у будућности.

Канцеларија за сарадњу
са цивилним друштвом

Ова иницијатива настала је уз подршку Европске уније у оквиру програма „Подршка цивилном друштву 2013“ и Владе Републике Србије.
Садржај је искључиво одговорност БИРН-а и не представља нужно ставове Европске уније нити других донатора.